ପୁଷ୍ପଗିରି ମଠ

ବନାମ

କୋପ୍ପରାଜୁ ବୀରଭଦ୍ର ରାଓ

ମେ 7, 1996

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ, ଫୈଜାନ ଉଦ୍ଦୀନ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଇନାମ ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ରୟତୱାରୀ ଅଧିନିୟମ, 1956 ରେ ରୂପାନ୍ତରିତ

ଧାରା 3, 7, 15- ମଠର ଭୂମି - ମଠରେ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଇନାମଦାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅନୁଦାନ- ମୂଳ ଇନାମଦାରଙ୍କ ଅଣନାତୁଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଳ ଇନାମଦାର ଚିରଭୋଗ ସୂତ୍ରରେ ହାସଲ କରିଥିବା ଆଧାରରେ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ଘୋଷଣା ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା- ଏହି ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ, ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅଧିକାର, ମାଲିକାନା ଏବଂ ସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 3 କୁ 7 ସହିତ ପଢ଼ି ନୂତନ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା । ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରର ପରିମାଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତଦନ୍ତ ପରେ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାଧ୍ୟମରେ ରୟତୱାରୀ ପଟ୍ଟାର ଏକ ନୂତନ ଅନୁଦାନ ଦିଆଯିବ- ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଭାବ ଦ୍ୱାରା ଇନାମ ଭୂମିର ମାଲିକାନା ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା- ବାଦୀ ମାଲିକ ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତିର କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମାଲିକାନା ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ ମାଲିକାନା ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 8994/1996 ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 191/80 ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 8 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1983 ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏ. ସୁବ୍ବା ରାଓ, ଆବେଦନକାରୀ ତରଫରୁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା । ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

ଯଦିଓ ଦସ୍ତି ନୋଟିସ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ଦସ୍ତି ସେବାର ସମର୍ଥନରେ ହୋଇଥିବା ସତ୍ୟପାଠରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, ଆମ୍ଭେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ।

ଅଭିଯୋଗରେ ସ୍ଥାପିତ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ମୂଳତଃ ସମ୍ପତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀ ଶ୍ରୀ ପୁଷ୍ପଗିରି ମଠର ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ମଠର ପୀଠାଧିପତି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାତବର୍ତ୍ତି ଇନାମ ଭାବରେ ବାଦୀଙ୍କ ପ୍ରପିତାମହ କେ. ନରସିଂହାୟାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସମ୍ପତ୍ତି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ଜଣେ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ରୂପେ ଅଧିକାର ଏବଂ ଉପଭୋଗରେ ଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ, ସେ ଚିର ବ୍ୟବହାରୀ ହକ୍ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ହାସଲ କରିଥିଲେ । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1974 ରେ ଓଏସ ସଂଖ୍ୟା 66/68 ରେ ମକଦ୍ଦମାର ଡିକ୍ରି କରିଥିଲେ । ଅତିରିକ୍ତ ଅଧସ୍ତନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ, ନରସରଓପେଟ୍ ତାଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ 29 ଡିସେମ୍ବର, 1979 ଡିକ୍ରୀରେ ଏ. ଏସ. ସଂଖ୍ୟା 218/78 ରେ କହିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ A-1 ରୁ Ex A-10 ସକରାତ୍ମକ ଭାବେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ମକଦ୍ଦମା ଜମି ଏକ ଭାତବର୍ତ୍ତି ଇନାମ ଭୂମି ଏବଂ Ex. A-1 ଅଧୀନରେ

1950 ରୁ ପ୍ରତିବାଦୀ-ବାଦୀଙ୍କ ପୂର୍ବଜଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ଭୂମି ଏକ ଭାତବର୍ତ୍ତି ଇନାମ ଭୂମି, ଯାହାର ବାଦୀ ପ୍ରଦର୍ଶିତ A-1 ରୁ A-10 ଦ୍ୱାରା ମିଳିଛି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ 1900 ବର୍ଷରେ କିମ୍ବା ପାଖାପାଖି ଭାତବର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଳତଃ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ-ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଇନାମ ଭାବେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଭୂମିର ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ହେଉଛନ୍ତି ମଠ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାରେ ମିଳିଥିଲା ଯେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ B-1 ରୁ B-14 ଏବଂ B-17 ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ଦଲିଲ ପ୍ରମାଣିତ କରିବ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ଭୂମିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ-ବାଦୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସେବା ପାଇଁ ଇନାମଦାର ଭାବରେ ଭୂମିର ଦଖଲ ଏବଂ ଉପଭୋଗ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡିକ୍ରି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରକୃତ ମାଲିକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାଲିକାନା ଏବଂ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଡିକ୍ରି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏସ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 191/80 ରେ, ଆ. ପ୍ର. ର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 1983 ତା ମାର୍ଚ୍ଚ 8 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ପାଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନଟି ।

ଯେତେବେଳେ ଏହା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତ ମାମଲା ଯେ ଭୂମି ମୂଳତଃ ମଠର ଥିଲା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ଦଲିଲ ଆଧାରରେ ତଥ୍ୟର ଫଳାଫଳ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ମଠ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ମଠରେ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଇନାମଦାର ଭାବରେ ଦଖଲରେ ଆସିଥିଲେ, ସେ ନିଜ ଅଧିକାରରେ କୌଣସି ମାଲିକାନା ଅଧିକାର କିମ୍ବା ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଆ. ପ୍ର. ଇନାମ ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ରୟତୱାରୀ ଆଇନରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଅଧିନିୟମ 37/56 ଅଧୀନରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ, ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅଧିକାର, ମାଲିକାନା ଏବଂ ସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ଧାରା 7 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ ଧାରା 7 ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ ନିଜଆଡୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରର ପରିମାଣର ତଦନ୍ତ ପରେ ଏକ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ତହସିଲଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରୟତୱାରୀ ପଟ୍ଟାର ଏକ ନୂତନ ଅନୁଦାନ ଦିଆଯିବ । ଏହା ରାଜସ୍ୱ ମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନର ବିଷୟ ହେବ ଯାହା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବ । *ପେଦିଣ୍ଟି ଭେଙ୍କଟ ମୁରେଇଲ ରଙ୍ଗନାଥ ଦେସଲକା ଆୟେଙ୍ଗର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ବନାମ *ଆ. ପ୍ର. ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ*, ଜେ. ଟି. (1996) 1 ଏସସି 234, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ (ଯେଉଁଥିରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ) ଏହି ଅଧିନିୟମ ପରିସର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ । ଆ. ପ୍ର. ଦାତବ୍ୟ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଅନୁଦାନ ଅଧିନିୟମ 1987 ର ଧାରା 76 ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ବିଚାର କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ଦଖଲରେ ଥିବା ଜଣେ ପ୍ରଜା ଭୂମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରୟତୱାରୀ ପଟ୍ଟା ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ଏହି ସଂସ୍ଥା 2/3 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକାର ପାଇଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରଜା କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତି 1/3 ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୟତୱାରୀ ପଟ୍ଟା ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ଧାରା 7 ଅନୁଯାୟୀ ରୟତୱାରୀ ପଟ୍ଟା ମଞ୍ଜୁର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଉପରେ ଧାରା 15 ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଭାବକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ହୋଇଯାଏ । ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ

ହେବ ଯେ ଇନାମ ଉଚ୍ଛେଦ ହେବା ପରେ, ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅଧିକାର ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭୂମି ସହିତ ସେବା ଭାର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆଇନଗତ ବାଧତା ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଭୂମିର ଧାରକ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ରୟତୱାରୀ ପଟ୍ଟା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହୋଇଥିଲେ । ଏହିପରି, ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅଧିକାର, ମାଲିକାନା ଏବଂ ସ୍ୱତ୍ୱ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଦ୍ୱାରା ଇନାମଦାର କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ପୂର୍ବ-ବିଦ୍ୟମାନ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 3 ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 7 ଅନୁଯାୟୀ ରୟତୱାରୀ ପଟ୍ଟା ପ୍ରଦାନ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ହେଉଛି । ତେଣୁ, ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଭାବ ଦ୍ୱାରା ଇନାମ ଭୂମିକୁ ମାଲିକାନା ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତାକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ମାଲିକ ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତିର କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମାଲିକାନା ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ ମାଲିକାନା ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆନନ୍ଦର ସହ ଆଇନର ବୈଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ଅଜ୍ଞ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ଏହି ଆଧାରରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲେ ଯେ ଅନୁଦାନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ଚିରଭୋଗ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ହୋଇଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ତରଫରୁ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଫଳାଫଳ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାଙ୍କ ଉପସଂହାରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ୍ ଥିଲେ ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କର ମାଲିକାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମା ଖାରଜ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ।

ଆର. ପି.

ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦିଆଯାଉଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ